

Інформація про роботу управління соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді за 2017 року

Діяльність управління соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді спрямована на реалізацію державної політики у сфері соціального захисту та соціальної підтримки дітей, молоді та різних категорій сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги.

Управління соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді у 2017 році приймало участь у реалізації міських програм:

- Програма співпраці з молоддю та соціальної підтримки дітей, жінок та сім'ї на 2016-2017 роки, затверджена рішенням міської ради від 24.12.2015 №2/15;

- Програма соціально-правового захисту дітей на 2017-2021 роки, затверджена рішенням міської ради від 01.12.2016 №15/31;

- Комплексна програма підтримки мобілізованих та демобілізованих військовослужбовців Збройних сил України, які брали участь в антитерористичній операції на Сході України, членів їх сімей, а також сімей загиблих (померлих) військовослужбовців, які проживають в м. Луцьку та на території Прилуцької сільської ради Ківерцівського району на 2017 рік, що затверджена рішенням міської ради від 30.11.2016 № 15/1.

Соціальна робота із сім'ями, дітьми та молоддю, які опинились у складних життєвих обставинах, здійснювалась через їх раннє виявлення, оцінку потреб дітей та їх сімей, облік та соціальний супровід.

Упродовж 2017 року управлінням соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді здійснено 736 оцінок потреб дітей та їх сімей. Визначені основні потреби родин, зокрема, допомога в організації відпочинку та оздоровлення дітей, покращення психоемоційного стану, надання юридичних, інформаційних, психологічних консультацій, допомога у оформленні документів, організація змістовного дозвілля для дітей, забезпечення речами першої необхідності, сприяння у працевлаштуванні.

Згідно з завданнями, визначеними Національною стратегією профілактики соціального сирітства на період до 2020 року, пріоритетом у соціальній роботі є здійснення конкретних заходів щодо захисту прав дитини, спрямованих, насамперед, на її виховання та зростання в біологічній сім'ї та попередження ризику соціального сирітства.

Безпосереднє виявлення сімей з дітьми, в яких батьки (особи, які їх замінюють) неналежно виконують свої обов'язки у відношенні до дитини.

На обліку в управлінні соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Луцької міської ради перебуває 266 сімей (в них 557 дітей) як такі, що опинились в складних життєвих обставинах. Найбільш проблемні сім'ї (12 сімей, в яких виховуються 22 дітей) охоплено соціальним супроводом управління. Ще 1258 вразливих сімей (в них 2391 дитина), які можуть потрапити у складні життєві обставини, з ними проводиться соціальна робота. До слова, за результатами проведеної роботи протягом 2015-2016

років у зв'язку з мінімізацією та подоланням складних життєвих обставин з обліку було знято 251 сім'я (у них 476 дітей).

Облік сімей, які потребують особливої соціальної підтримки

№ з/п	Категорії сімей	Кількість сімей		Кількість дітей	
		2016	2017	2016	2017
1.	Сім'ї, які опинилися в складних життєвих обставинах	239	266	510	557
2.	Сім'ї, в яких виховуються діти з особливими потребами	971	999	984	1012
3.	Сім'ї учасників АТО	806	806	707	595
4.	Сім'ї загиблих учасників АТО	30	37	20	25
5.	Сім'ї внутрішньо переміщених осіб	91	105	145	147
6.	Опікунські сім'ї	145	145	156	163
7.	Особи, які повернулися з місць позбавлення волі	10	16	-	-
8.	Особи, які умовно засуджені без позбавлення волі	110	68	3	5

При забезпеченні соціального обслуговування, соціального супроводу, патронажу, соціальної профілактики і реабілітації, соціальної та психологічної адаптації сімей, дітей та молоді, які опинились в складних життєвих обставинах, надавались необхідні соціальні послуги. Соціальними послугами у 2017 році було охоплено 10097 особи. Основними видами соціальних послуг були юридичні, психологічні, педагогічні та економічні.

Для надання екстреної консультативної допомоги за зверненням мешканців міста в управлінні соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді працює «Телефон Довіри». У звітному періоді 2017 року на «Телефон Довіри» звернулось 2438 осіб, за результатами роботи усім надано соціальні послуги. Постійно проводяться тематичні гарячі лінії «Телефону Довіри» з залученням спеціалістів різних структур та відділів міської ради.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2014 року № 623 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо функціональних обов'язків державного соціального інспектора» спеціалістами управління здійснюються перевірки цільового використання державної допомоги при народженні дитини і створення належних умов для повноцінного утримання та виховання дітей. Загалом упродовж 2017 року перевірено 571 сімей щодо цільового використання коштів державної допомоги при народженні дитини. Також здійснюється соціальна робота щодо підтвердження факту проживання дитини з одинокою матір'ю, за звітний період проведено 56 перевірок.

У 2017 році проводилась соціально-профілактична робота з 9 вагітними жінками та породіллями з новонародженими дітьми та їх сім'ями за повідомленнями з Луцького пологового будинку. З метою попередження відмов матерів від новонароджених дітей відпрацьовано модель соціальної

роботи, спрямованої на раннє виявлення жінок, які мають намір відмовитися від новонародженої дитини, та надання їм своєчасної адресної допомоги. У 2017 році зафіксовано 1 факт відмови від новонародженої дитини. Здійснювалась соціальна робота з сім'єю для збереження стосунків матері і дитини та уникнення відмови. Проте батьки не змінили свого рішення внаслідок неспроможності виховувати дитину зі складними вадами розвитку.

Категорії дітей, охоплених послугами управління

№	Категорії дітей, охоплених послугами управління	Кількість осіб	
		2016	2017
1	Діти з сімей, які опинились в складних життєвих обставинах	510	523
2	Діти, які постраждали від насильства та жорстокого поводження	10	1
3	Діти з багатодітних сімей	156	225
4	Діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування	174	171
5	Неповнолітні, засуджені без позбавлення волі	16	5
6	Діти з особливими потребами	984	1012
7	Діти з проблемами бездоглядності, схильні до бродяжництва (які перебували в притулку)	53	42
8	Діти з сімей внутрішньо переміщених осіб	145	136
9	Діти з сімей учасників АТО	565	595
10	Діти з сімей загиблих учасників АТО	20	25

На постійному контролі знаходиться робота з дітьми-сиротами, дітьми, позбавленими батьківського піклування, які перебувають під опікою/піклуванням та в прийомних сім'ях.

У 2017 році на обліку управління перебувала 171 дитина-сирота та дитина, позбавлена батьківського піклування. У 145 сім'ях опікунів/піклувальників виховується 163 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Протягом звітної періоду створено 1 прийомну сім'ю, у якій виховується 1 прийомна дитина. Загалом під соціальним супроводженням управління перебуває 5 прийомних сімей, які виховують 9 прийомних дітей (з них 1 особа досягла повноліття та здобуває професійну освіту) та 1 дитячого будинку сімейного типу, в якому виховується 8 дітей-вихованців (з них 1 особа досягла повноліття та здобуває професійну освіту).

Здійснюється моніторинг стану утримання й виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у сім'ях опікунів, піклувальників, прийомних сім'ях, ДБСТ. Проведено оцінку потреб 140 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають під опікою/піклуванням, в прийомних сім'ях та ДБСТ.

Для вирішення нагальних проблем сім'ї та попередження емоційного вигорання батьків спеціалісти організують роботу груп взаємопідтримки для прийомних батьків та батьків-вихователів.

Значна робота проводиться із особами з числа дітей-сиріт, яких на обліку в управлінні 133 особи.

Упродовж 2017 року спеціалістами управління здійснювалась соціальна робота з 2 особами, які постраждали від торгівлі людьми. В усіх випадках це були постраждалі від трудової експлуатації за кордоном. Загалом на обліку перебуває 5 осіб, які отримали статус постраждалих від торгівлі людьми. В рамках виконання планів реабілітації, осіб, постраждалих від торгівлі людьми, спільно з суб'єктами взаємодії, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, було надано комплекс послуг (соціальних, медичних, правових, сприяння у працевлаштуванні).

Упродовж звітнього періоду проводилась соціальна робота з неповнолітніми та молоддю, засудженими до покарань без позбавлення волі, які перебувають на обліку Луцького МРВ з питань пробації Західного міжрегіонального управління з питань виконання кримінальних покарань та пробації Міністерства юстиції. В управління надійшло 77 повідомлень про постановку на облік осіб, засуджених до покарань без позбавлення волі, з них 5 – щодо неповнолітніх.

З метою контролю за функціонуванням сімей, в яких виховуються неповнолітні, засуджені до покарань без позбавлення волі, є ризик виходу дитини з сім'ї, проводяться спільні рейди з Луцьким сектором ювенальної превенції Головного управління Національної поліції у Волинській області та службою у справах дітей. Протягом 2017 року було проведено 3 спільних рейди «Підліток».

Щомісяця проводиться День соціального працівника у Луцькому МРВ з питань пробації Західного міжрегіонального управління з питань виконання кримінальних покарань та пробації Міністерства юстиції.

Здійснюється соціальна робота з особами, які звільнились з місць позбавлення волі. У цьому році в управління надійшло 21 повідомлення з місць позбавлення волі. У цій частині управління проводить роботу щодо ресоціалізації осіб, які повернулися з місць позбавлення волі.

Протягом звітнього періоду отримано 36 повідомлень, які надійшли з притулку для дітей служби у справах дітей Волинської обласної державної адміністрації щодо перебування у них 42 дітей. За результатами здійсненої соціальної роботи усіх повернуто в сім'ї.

У своїй діяльності управління посилену увагу та підтримку приділяє сім'ям учасників АТО. Спеціалістами управління надаються психологічні, юридичні, педагогічні та економічні послуги для учасників АТО та членів їх сімей. Загалом у 2017 році такими послугами охоплено 624 сім'ї.

У результаті роботи з вказаною категорією вирішуються наступні питання:

- поліпшення психоемоційного стану та соціальна адаптація військовослужбовців до мирних умов життя;
- подолання стресу та бойової психологічної травми, профілактика залежностей;
- допомога у вирішенні конфліктних ситуацій в сім'ях, у формуванні правильного розуміння і адекватної реакції на сімейні проблеми, пов'язані з перехідним періодом у житті колишнього учасника військових дій, попередження насильства та жорстокого поводження з дітьми.

Надаються консультації демобілізованим щодо способів самопомоги, а також ознайомлюють членів родин та оточуючих з ознаками посттравматичного стресового розладу.

Працюємо з сім'ями учасників АТО, особливо з їх дітьми. Організуємо різноманітні заходи та навчальні тренінги.

Значна увага приділяється дітям загиблих учасників АТО. Над кожною сім'єю здійснюється соціальний патронаж. З нагоди релігійних та державних свят організуємо дозвілєву роботу з дітьми цієї категорії, намагаємось постійно підтримувати ці сім'ї.

Спеціалістами управління соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді охоплено соціальною роботою 105 сімей внутрішньо переміщених осіб, в яких виховується 147 дітей.

Запорукою успіху в соціальній роботі у вирішенні проблемних питань конкретної родини є тісна взаємодія з громадським сектором, волонтерами та усіма державними установами і організаціями. Управлінням соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді налагоджено взаємодію та партнерство з благодійними фондами, об'єднаннями громадян та представниками соціально відповідального бізнесу з метою надання комплексних соціальних послуг сім'ям, які опинились в складних життєвих обставинах, проведення благодійних заходів.

В рамках співпраці з Волинським обласним благодійним фондом «Дитяча місія. Україна», мережею піцерій «Дядя Pizza» проведено 21 благодійну акцію з врученням продуктових наборів для 1466 сімей учасників АТО, сімей, в яких виховуються діти з особливими потребами, сімей внутрішньо переміщених осіб, сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах.

Упродовж 2017 року реалізовується соціальний проект «Територія дитинства» для дітей з сімей, що опинилися в складних життєвих обставинах, організований управлінням спільно з Волинським обласним благодійним фондом «Дитяча місія. Україна» та християнською церквою «Царство Боже». Проект спрямований на підтримку родин, які опинилися в складних життєвих обставинах, цікаве і корисне дозвілля дітей та молоді. Роботою цього проекту охоплено 30 дітей з сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах.

Управління соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді долучилося до проекту «Програми 15», що реалізовувався Всеукраїнською благодійною

організацією «Український фонд «Благополуччя дітей» у співпраці з службою у справах дітей, управлінням освіти Луцької міської ради. Проект був спрямований на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються у луцьких опікунських, прийомних сім'ях, дитячому будинку сімейного типу, сім'ях піклувальників. Загалом проектом охоплено 84 особи.

Реалізовано соціальний проект «Літня школа здоров'я» для дітей з сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах, у партнерстві з відділенням «Клініка, дружня для молоді» на базі КЗ «Луцька міська дитяча поліклініка» та Волинським обласним благодійним фондом «Дитяча місія. Україна». Проект був спрямований на формування у підлітків навичок здорового способу життя та проведення змістовного дозвілля. Учасниками проекту стали 15 дітей.

Упродовж шести років поспіль управлінням соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді проводиться акція «Скоро до школи». Постійний партнер цієї акції ПрАТ «СКФ Україна» (публічне). Діти молодшої ланки отримують портфелі та шкільне приладдя, учні старших класів - канцелярське приладдя. У 2017 році в рамках акції 95 дітей з сімей учасників АТО отримали портфелі та шкільне приладдя. За кошти міського бюджету шкільним приладдям забезпечено 186 дітей різних категорій.

Завдяки тісній співпраці з благодійними та громадськими організаціями «Ми плюс», Волинським обласним благодійним фондом «Дитяча місія. Україна» та Волинською обласною громадською організацією «Християнська асоціація молодих людей та сім'ї - ХРАМ» за звітний період оздоровилась та відпочила 41 дитина з сімей, які потребують особливої соціальної підтримки. Зокрема, 30 дітей з сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах, оздоровились в таборі «Віфанія» (с.Дубечне, Старовижівський район), 7 дітей – на базі «Едем» (с.Теребля, Тячівський район, Закарпатська область), 4 дітей – в таборі «Парасолька» (с.Дольськ, Турійський район).

У червні цього року на запрошення мера Таурагеського районного самоврядування Сігітаса Мічюліса літній табір в Литві відвідало 18 дітей з сімей учасників АТО.

У вересні цього року на запрошення організації UKREINE- Hilfe. e.V. Munster 8 дітей з сімей учасників АТО відпочили у м.Мюстер (Німеччина).

В управлінні соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді завдяки співпраці з Волинським обласним фондом «Дитяча місія. Україна» працює Кабінет екстреної допомоги. Протягом 2017 року 986 сімей отримали вказану допомогу одягом, взуття, предметами побуту, посудом, засобами особистої гігієни.

Спеціалістами управління постійно проводяться тематичні заходи, майстер-класи, благодійні акції для дітей з сімей, які потребують особливої соціальної підтримки.

Велика увага приділяється соціально-профілактичній роботі, впроваджуються нові форми роботи зі студентською та учнівською молоддю.

В управлінні соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді діє підлітковий клуб «Твоє доросле майбутнє». В рамках діяльності клубу підлітки мали змогу відвідувати тренінги, майстер-класи, зустрічі з цікавими та успішними людьми.

Одночас реалізується також підлітковий проект «Компас», «Teen-Studio - майстерня толерантного спілкування» у партнерстві з Волинською обласною громадською організацією «Корпорація щастя». Основним завданням проектів є формування у підлітків усвідомленого життєвого вибору та відповідального ставлення до власного життя.

З метою максимального охоплення дітей з сімей, які опинились в складних життєвих обставинах, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей з особливими потребами, дітей з сімей учасників АТО та дітей з сімей внутрішньо переміщених осіб змістовним дозвіллям, для налагодження комунікативної взаємодії між членами сім'ї проводились тематичні заходи, інтерактивні заняття, благодійні акції та фестивалі.

Найбільш яскраві і масштабні заходи управління проводяться з нагоди релігійних та державних свят. Зокрема: до Міжнародного дня захисту дітей проведено фестиваль «Мое веселкове дитинство», до Дня міста - фестиваль «Я лучанин – я лучанка», а також загальноміські заходи - «Сонячна премія», «Про маму я скажу величне слово», «Творчі янголята», «Активний вікенд» тощо.

З нагоди новорічно-різдвяних свят проведено ряд заходів, зокрема: благодійна акція «Миколай пам'ятає про всіх». Спільно із службами таксі волонтери відвідали оселі дітей із особливими потребами. 127 дітей отримали подарунки від Луцької міської ради. Благодійна акція «Зимова подорож до мрії» у партнерстві з ПрАТ «СКФ Україна» та благодійним фондом «Волинь-2014». 32 дітей з сімей загиблих військовослужбовців під час проведення АТО, учасників АТО мали змогу подорожувати до Республіки Польща та у міста Львів та Трускавець. Проведено благодійну акцію «Миколай про тебе не забуде» у партнерстві з ГО «Сучасна Волинь», в рамках якої 250 дітей, що потребують особливої соціальної підтримки отримали подарунки, що надійшли від небайдужих лучан та сформовані волонтерами - помічниками святого Миколая. Для дітей загиблих учасників АТО проведено благодійну акцію «Ширий подарунок любові», в рамках якої 25 дітей отримали вишиванки від ПВКП «Волиньспецторг». 300 дітей з сімей, які потребують соціальної підтримки, в рамках соціального проекту «Ми свідомі» мали змогу переглянути новорічне дійство та отримати подарунки.

Яскравим проектом 2017 року став соціальний проект «Частинка добра», захід був проведений для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Проект спрямований на допомогу дітям особливої долі,

формуванню у них позитивного світогляду та досягнення професійного та особистісного успіху.

При здійсненні соціальної роботи у звітному періоді управлінням соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді організовано та проведено 235 соціально-профілактичних та благодійних заходів, якими охоплено 15262 особи.

Пріоритетами у роботі управління є:

- виявлення та облік сімей, дітей та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги;

- проведення оцінки потреб сімей, дітей та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги, у тому числі сімей учасників антитерористичної операції та внутрішньо переміщених осіб, визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки родин. Впровадження новітніх соціальних технологій, спрямованих на недопущення, мінімізацію чи подолання складних життєвих обставин;

- надання комплексу соціальних послуг сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах, спрямованих на збереження родинних стосунків між дитиною та сім'єю;

- здійснення контролю у межах повноважень за цільовим використанням державної допомоги при народженні дитини;

- проведення роботи щодо рекрутування та підготовки громадян для створення прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу;

- продовження інтенсивного залучення ресурсів громадських, благодійних організацій та фондів, релігійних громад, а також представників соціально відповідального бізнесу до реалізації соціальних програм.

Надання якісних соціальних послуг – це важливий елемент соціально-економічного розвитку міста. Вирішення питань доступу до соціальних послуг, здійснення просвітницької роботи щодо можливості отримання соціальних послуг, надання адресної допомоги, здійснення соціального супроводу сімей перебуває на постійному контролі управління соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.